

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quartum sigillum de equo pallido, & morte super illum equitante, atque inferno insequente explicatur. Sectio VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

negotijz Melicet summam in libra rationi appendit, & extendit super eam funiculum septuaginta annorum.

- III. E contratio in misericordia tribuenda non stateris, non funiculis, non perpendicularibus videtur: vnde Hierem. 31. Hierusalem, quam ad puniendum funiculo, & perpendiculari fuerat dimensus, cum ex misericordia reedificaturum se pollicetur, i.e. typum Ecclesie Catholice nullis terrarum finibus claudenda nulla mensura vitur: imo omnem omnino interdicit illis verbis: *Edificabitur ciuitas Domini, & exiit ultra normam mensurae*: quod etiam pertinet illud Psalmi 18. *In omnem terram exiit sonus eorum*: Quod Hebraei ita legunt: *In omnem terram exiit linea*, seu norma eorum. Est enim Hebraice nomen *Cau*, vt sit sensus, Deum instar Architecti in Ecclesia fundanda normam quandam interminatam extendisse, qua vniuersum orbem complecteretur ad gratiam Euangelij omnibus communicandam. Eandem diuinam misericordiae largitatem eleganter obseruauit D. Ambrosius in commentariis suis super Psalmum 37. in eo, quod Deus misericordiam, non iustitiam effundere dicitur: etenim de iustitiae calice habetur Psalmus 74. *Calix in manu Domini vini meri plenus misto, & inclinauit ex hoc in hoc: verumtamen fax eius non est exinanita*: vbi duo expendenda sunt, videlicet verbum *Inclinauit*, quod non dicit effusionem, sed leuem quandam calicis inclinationem: & praeterea quod sequitur: *Fax eius non est exinanita*: cum tamen de misericordia dicitur Canticorum 1. *Oleum effusum nomen tuum*, seu, vt Septuaginta translulerunt, *Oleum mensuratum*, seu *exinanitum*: quo loco per oleum Dei misericordia intelligitur, quam non ad mensuram Deus impertit, sed effundit largiter. Ad terrendum, inquit Ambrosius, plenus est calix, ad ferendum non est exinanitus. Calicem enim ita exinanire non nouit, sed exinanitum tamen est unguentum. Denique cum Christus de retributione ageret, non simpliciter illam appellauit mensuram, sed redundantem, & superfluentem mensuram: sic enim habes Luca 6. *Mensuram bonam, & confertam, & coagitatam, & superfluentem dabunt in sinum vestrum*: vbi singula verba emphasim habent, *Mensuram*, inquit, *bonam*, id est, magnam: quoniam verò posset esse mensura magna, sed non plena, additur, *confertam*, iuxta illud Psalmi 102. *Qui replet in bono desiderium tuum*: tunc autem est mensura conferta, cum id, quod mensuratur, vel pedibus calcatur, vel manibus in mensura deprimitur: quae mensurae plenitudo magis declaratur, cum subiungitur, *coagitatam*, quod tunc accidit, cum huc, & illuc modius decutitur, vt nihil interius vacuum relinquatur: denique additur, *superfluentem*, id est, non rasilem, sed cumulatissimam, & merita ipsa longè vincentem, siquidem Deus ultra condignum renumerare consuevit: quod verò dictum est, *in sinum vestrum*, praeter alia gaudium, & securitatem beatitudinis significat.

Quartum sigillum de equo pallido, & morte super illum equitante, atque inferno insequente explicatur.

SECTIO VI.

- I. **A**duertendum est pro pallido esse Graece *χλωρός*, quod nomen & pallidum & viride significat: vnde capite octauo sequenti vltigatus interpres fecerit viride transtulit, cum eo loco idem nomen habeatur: imò hoc ipso loco equum viridem interpretatus est Tertullianus libro de pudicitia, capite vigesimo: qua de re sequenti sectione dicemus. Aperto igitur quarto sigillo, *Ecce, inquit, equus pallidus, & qui sedebat super eum, nomen illi Mors, & infernus sequebatur eum*:
 & data

Et data est illi potestas super quatuor partes terrae, interficere gladio, fame, & morte, & bestijs terrae. Per equum pallidum Romanum item imperium exprimitur, cum fuit Imperium sub Domitiano, qui Tito fratri successit, & secundam aduersus Ecclesiam persecutionem commouit. Rectè autem equo pallido comparatur, quoniam Domitianus incredibilem metum & Romanis, & præcipuè fidelibus iniiecit, siquidem bonam Senatorum partem, aliorumque principum virorum in exilium mandauit, varia eis affligens crimina, vt sic eorum bona diriperet, inter quos & Ioannem nostrum ad iululam Pathmos relegauit: quia igitur omnes sibi timebant, ne similia ipsis damna contingerent, ex timore autem pallida exterius membra efficiantur: rectè Romanum sub Domitiano Imperium in pallido equo ostenditur: id quod potissimùm ad Ecclesiam referendum est, quæ sub eo grauissimam passã est persecutionem, quam superiori commentario descripsimus.

Meritò etiam Domitianus Mors appellatur propter summam crudelitatem, quia non solum in suos, sed in Christianos etiam desecuit: vnde est interfectus à suis tantum monstrum non ferentibus. Porro quia dignas apud inferos suorum scelerum pœnas recepit, subiungitur, *Et infernus sequebatur eum*, aut certè per infernum hoc loco diabolus intelligitur, à quo incitatus Domitianus tantam crudelitatem, & impietatem exercuit: sum enim interdum infernum pro demone docet D. Gregorius libro 17. Moralium cap. 12. & nos fusiùs diximus capite 1. Cruciatum verò, seu mortis genera, quibus Ecclesiam oppugnauit, illa quatuor numerantur, fames, gladius, bestia & mors: vbi per mortem diuersa alia mortis genera intelligenda sunt, cuiusmodi sunt suffocatio, combustio, suspensio, submersio, & alia huiusmodi. Denique aduerte in apertione horum quatuor sigillorum quatuor animalia singula in singulis dixisse: *Veni, & vide*: quia nimirum in quatuor Euangelijs ea, quæ hæcenus commemorauimus, insinuantur: nam in Euangelio Marci cap. ult. agitur de promulgatione Euangelij: *Euntes in mundum vniuersum predicate Euangelium omni creaturae*: quod fieri cœpit sub Caio Caligula: quare primum animal in apertione primi sigilli est Marcus designatus per leonem, qui primo loco fuerat nominatus. In Mattheo expressè commemoratur Ecclesiae persecutio, cum dicitur cap. 24. *Tunc tradent vos in tribulationem, & occident vos*: prima autem persecutio sub Nerone cœpit, quo fit, vt secundum animal, quod dixit, *Veni, & vide*, sit Mattheus. In apertione tertij sigilli tertium animal Lucam significat, qui cap. 19. agit de Hierosolymorum per Titum euerfione. Denique in apertione quarti quartum animal, id est, Ioannes loquitur, qui cap. 16. tribulationem maximam prænunciat, quam passuri erant fideles, & quam post Nerone secundus Domitianus excitauit.

Cur Mors super equum pallidum apparuerit, & cur eam infernus sequatur.

SECTIO VII.

Quamquam iuxta eam, quam proposuimus ex nonnullorum Doctorum sententia, huius quarti sigilli expositionem Mors Domitianum Imperatorem adumbrauerit, ob ea, quæ superiorifectione diximus: quia tamè non desunt, qui mortem hoc loco propriè accipiendam esse contendunt, eaque expositio multum doctrinæ continet ad morum libertatem coercendam, libuit eam nonnullis obseruationibus illustrare. Primò igitur obseruandum est rectè mortem super equum apparuisse propter celsus sui velocitatem, qua mortales non solum